

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	100 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 90 Lei, până la 200 de cuvinte 120 Lei, de aci în sus 150 Lei	
Pe jumătate de an	50 „			
Pe un pătrar de an	25 „			
Un număr	2 Lei.			
Pentru străinătate pe un an		150 Lei.		

Gratuitatea serviciilor religioase.

De : Diaconul Dr. Gh. Comșa.

Temelia activității preotului este Iisus Christos. Demnitatea preotească, conștiința chemării noastre ne leagă de Domnul. Lipsa acestei legături în timp de pace prezintă persoana preotului sub aspectul disprețului, iar în timpuri mai grele preotul îndură mai mult decât dispreț . . . părăsire totală.

O temelie a activității preotului este și dragostea către biserică, unde nu sunt trădări ca a lui Iuda, ci numai binele bisericii și mântuirea sufletelor. Evident, că preotul trebuie să se păzească a nu fi obiect de dispreț sau ceace este și mai mult: să nu cadă cu totul. Căci nu biserica va cădea ci tagma, dacă nu avem paza amintită. Lipsa de râvnă a unora a putut face să se ivească părerea, că preotul se va feri de dispreț și alte urmări, între altele prin renunțarea la remunerarea serviciilor religioase. Nu voim să resuscităm susceptibilități, amintind pe aderenții acestei păreri eronate, dar ne simțim datorii a o combate, crezând că argumentele aduse de noi vor fortifica râvna slujitorilor altarului.

Întâi de toate preotul de oare-unde trebuie să trăiască și astfel fie că este plătit cu salariu fix sau pe altă cale, serviciul religios nu mai este gratuit. S'ar putea vorbi cel mult de abandonarea cazurilor foarte rare ale tocmelilor, ce se fac la anumite servicii religioase. Nici decum nu poate fi însă bună soluționarea cauzelor aversiunilor, ce se ivesc față de preoțime, dacă serviciile religioase s'ar face gratuit în înțelesul cerut de anumite persoane.

Pe Mântuitorul mai înainte l-a urât lumea (Ioan 15 v. 17-18) decât pe toți, cei ce voesc să muncească pentru răspândirea împărăției lui. Noi credem tare, că se vor deschide ochii oamenilor și patimile se vor liniști, căci dacă Mohamed nu este azi urgisit de lume, *deși prin foc și sabie și-a răspândit doctrina,— dacă Neron, Tiberiu sau Domițian abia dacă să mai pomenesc cu dispreț,— deși au fost spaima creștinismului,— de ce oare ar rămâne urgia tocmai asupra preoților, cari săvârșesc misiunea lor în numele Fiului lui Dumnezeu?!! Că timpurile sunt grele nu putem contesta, însă precum zice tericitul Augustin, timpurile suntem noi (Cuvânt. 311). Cum trăim noi, așa sunt timpurile. Dacă trăim bine, timpurile vor fi bune. Adevărul se potrivește în genere pentru toți și astfel se potrivește și în referințele lui cu datorile preoțimii. Este vorba de vrednicia pastorală, care nici cum nu poate fi stânjănită de plata serviciilor religioase. Talentatul scriitor rus preotul G. Petrov în cartea sa „Un mare păstor” vorbește cu multă convingere în chestiunea aceasta.

Iată cum vorbește preotul Petrov:

„Nu banca statului trebuie să ridice vrednicia pastorală. Aci leacul nu-i în salariu. Salariul e ceva extern. El nu poate îndrepta lucrurile, ci socot că, poate, mai rău le strică. Salariul poate face din preot un funcționar, un funcționar însă de mână a douăzecea. Negreșit, în aparență, clerul ar câștiga, nu vor mai avea loc acele cerșitorii și târgueli înjositoare, dar misiunea pastorală nu va face nici un pas înainte. Trebuie să se raporteze între păstor și păstorii, iar nu cele externe. Să fie deci parohia o adevărată familie, în care păstorul să fie tată adevărat, și atunci



nu vor mai avea loc nici târguele, nici năimiri, nici cerșitorii rușinoase și înjosoare. Copiii duhovnicești vor ști să reguleze traiul tatălui duhovnicesc, nu-și vor cruța pungă lor pentru acela, care le dă tot sufletul, tot timpul, toată munca și toată viața sa“.

Socot, că aceste cuvinte sunt de mare însemnătate pentru preot, dar și pentru păstoriți. Căci la noi, în biserica noastră, preoția are drepturi divine, iar poporul trebuie să recunoască acele drepturi. Când Mântuitorul a zis: „*Aceasta faceți întru pomenirea mea*“ la așezarea tainei împărtășirii, a instituit și preoția. Din clipa aceea datează preoția. Nu oricine poate fi săvârșitor al celor cuprinse în cuvintele Domnului. Ei bine, să vii astăzi și să proclami gratuitatea serviciilor religioase spre a menține pe preot pe pedestalul drepturilor sale sfinte, înseamnă a le cui de friguri pe celce arc altă boală.

În tot cazul simțul de jertfă al credincioșilor trebuie alimentat. Evident, că și statul va ști să-și facă datoria, când raporturile interne dintre turmă și păstor au timbrul unei adevărate intimități. Să nu așteptăm totul dela stat, dar să știm, că dacă ne facem datoria și statul va fi gata să recunoască datoriile sale. Și încă ceva. Fiind adevărat, că cei ce slujesc Altarului, dela altar trebuie să trăiască, să nu prea îndepărtăm darurile, ofrandele dela Altar. Recompensa trebuie să fie de un caracter cât mai intim. Ori, când îți vine prea din depărtare, se pierde caracterul intimității. Credincioșii cu simț de jertfă vor păstra acest caracter. Să păstrăm și noi cu sfințenie adevărul, că munca este cea mai sfântă îndreptățire la răsplată.

Religiunea

în „Proiectul de Programă analitică a școalelor normale de învățători și învățătoare“, edat de Ministerul instrucțiunii publice, 1924.

Din mai multe părți sunt rugat să-mi dau părerea asupra „Programei analitice a Religiei“ din Proiectul numit. Cuprinsul Programei Religiei a produs nemulțămire și resens între toți profesorii-catolici din provinciile alipite și, cât știu, la mulți din vechiul regat.

Am scris atât de mult în chestia Religiei ca obiect de învățământ, încât ceice m'au cetit cu atențiune nu mai au trebuință de părerile și de lămuririle mele. Cu toate acestea am prins

condeiul, ca să arăt nu numai lipsa de cunoștințe temeinice, dar mai ales lipsa de conștiință superficialitatea, înconsecvența, ba poate și în terese personale atunci, când e vorba a face un lucru bun și de folos neamului nostru, — că ce poate fi mai ideal decât a crește caracter religioase-morale?

*

Episcopatul — pentru întreaga biserică — și episcopul — pentru eparhia sa — este supremul păzitor și răspânditor al învățaturii creștine. „Episcopii își îndeplinesc această sarcină în biserica încredințată lor sau ei înșiși sau prin împuterniciții lor“ (Milaș). Având în vedere aceste dispoziții canonice:

a) *Primul Congres profesesc din România încredințată*, ținut cu binecuvântări arhieresti la București în Septemvrie 1919, a hotărât — între altele —: „*Învățământul religios va fi obligator în toate școlile de ambele sexe și de toate categoriile... câte două oare pe săptămână plus o oară cateheză*“.

b) *Congresul catolic al Asociațiunii „Andrei Șaguna*“ a clerului Mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș, ținut în Noemvrie 1922, prezidat și condus de Mitropolitul Dr. N. Bălan și ospitat de Inspectorul general al ministerului cultelor, a hotărât:

1. „*Să se susțină și unde nu sunt să se introducă cel puțin două oare de Religie pe clasă la săptămână și elevii tuturor școalelor să asiste, cel puțin, la întreaga liturghie duminică și în sărbători.*“

2. „*O anchetă mitropolitană să fie concepută cu stabilirea materiei de Religie distribuită în lecțiuni pentru școalele noastre*“.

c) *Congresul profesorilor de Religie*, ținut la București în Mai 1924, la care au participat reprezentanți officioși din toate mitropoliile României Mari și la discuțiile căruia au luat cuvântul mitropolitul primat Cristea, arhiepiscopul Gurie, ministrii instrucțiunii și cultelor, profesori universitari etc., s'a decis *două oare de Religie săptămânal în toate școalele* — lucru pretins de toți membrii congresului și promis solemn de ministrii prezenți — s'a mai decis „*pentru stabilirea unui plan de învățământ să se întruncască o anchetă compusă de trimișii consistoriilor fiecărei eparhii*“ și „*pe baza planului stabilit de anchetă și aprobat de forurile competente să se compună cărțile... de Religie*“.

Cum se potrivește hotărârile acestor congrese cu programa Religiei din Proiect? Nu e păcat de tot ce se scrie și lucră la noi pentru îmbunătățirea învățământului religios?

*

Proiectul pus în fruntea acestor șire s'a distribuit la toate școalele normale, ca și profesorii de Religie să-și dea părerea asupra obiectului de

„învățământ al Religiei. De ce nu s'a trimis și autorităților bisericești?

„Programa analitică a Religiei“, de care vorbim, este cât se poate de necorespunzătoare atât ce privește oarele, cât și alegerea și aranjarea materiei de învățământ a Religiei în școlile normale.

Oarele sunt ca și până aci în programele din vechiul regat: două oare la săptămână în clasa primă, în clasele II—VII una oară pe săptămână. Pentru noi, cei din bisericile alipite, e revoltătoare această dispoziție a Proiectului.

În clasa I. — cu două oare—se propun numai bucăți din T. V.

În celelalte clase, câte cu o oară: bucăți din T. N. (II), Istoria generală a bisericii (III), Istoria bisericii române (IV), Dogmatica (V), Morala (VI) și în clasa VII: Prelegeri apologetice. Teribil!

Nu înțeleg pentru ce se dă Testamentului vechiu atâta însemnătate și preferință față cu celelalte materii de învățământ religios? Ca să ne cvraizăm?

Astăzi când se vorbește și scrie atât de mult de „refacerea morală pe baza Evanghelizării“ să te mulțumești cu o oară pe săptămână la elevii din cursul II și cu câteva momente din viața lui Isus?!

Astăzi, când și laicii vor lua parte la viața bisericească, să nu se propună nimica din organizația bisericii și disciplina bisericească?!

Astăzi, când atât de mult să stăruie pentru participarea activă la serviciile divine să se desconsidere orice cunoștința de Liturgică?! Și-apoi cum stăm cu cercetarea bisericii?

Ca la noi la nime, căci la nici un alt neam sau confesiune nu e desconsiderată Religiea ca la noi, Religiea, ce trebuie să stea în fruntea tuturor obiectelor de învățământ pentru scopul ei sublim: „a face din elevi oameni religioși-morali și creștini buni, devotați bisericii noastre naționale“.

*

Parerea mea referitoare la învățământul religios în școala normală ca în toate școlile, ce au de bază școala primară, este expusă într'un proiect de „Programă analitică, pentru învățământul religios în școlile secundare, normale etc.“ compus pentru Consistorul mitropolitan din Sibiu (1925) — asemănător cu Planul de învățământ religios, introdus de câțiva ani în dieceza Caransebeșului.

Parcuzând dela scopul Religiei, că obiect de învățământ în școlile amintite, am arătat, că materia de învățământ a — Religiei este de trei feluri: *istorică*, *abstractă* și *practică*. Aceste materii se propun paralel după cum pot fi unite

în singuraticte lecțiuni. Și — ținând în vedere trebuințele noastre naționale și confesionale, apoi programele analitice ale celorlaltor obiecte de învățământ și în fine numărul claselor de șapte cu câte două oare de religie pe săptămână în fie care clasă — am ales și aranjat materia abstractă și practică în jurul materiei istorice, în cele dintâi cinci clase, așa:

Clasa I: 50 piese din Testamentul vechiu;

Clasa II și III: 80 piese din T. N. (viața lui I. Hristos);

Clasa IV și V: 72 piese din Istoria bisericii universale și naționale.

Să nu ne sperie numărul mare al pieselor istorice biblice și bisericești. Ele cuprind maximumul materiei istorice de învățământ, din care catihetul priceput va alege ce-i convine — după împrejurări și trebuințe.

Pentru clasele următoare se predau în sistem învățaturile bisericești (de credință, morale, liturgice și de drept bisericesc) abstrase din materia istorică și urmate de materia practică corespunzătoare, și anume în:

Clasa VI: Dogmele și Morala bisericii;

Clasa VII: Liturgica și Disciplina bisericească.

Paralel cu propunerea învățăturilor bisericești se arată deosebirea între învățatura bisericii ortodoxe și a celor eterodoxe, — se face apoi Apologia creștinismului și în special apologia învățăturilor ortodoxe.

Dr. Petru Barbu

Moș Gheorghe și Calendarul.

Dialog

de Gh. Gr. Gheorghiu, profesor la Seminarul „Veniamin“ din Iași.

(In vorbitorul unui Seminar.)

- Bunăziua, moș Gheorghe.
- Bunăziua, Neculai. Uite ți-am adus un pachet de-acasă. Mama-i tot mamă!
- Mulțumesc, moș Gheorghe; ia șezi coala, te rog. Ce mai veste pe-acolo?
- Ce să fie? Ar fi bine, dacă n'ar fi rău!
- Rău? Cine-i bolnav?
- Nu-i nime bolnav, băete, nu te'ngrijii; dar suntem necăjiți cu Părintele nostru.
- Ei da; mi-au scris de-acasă ca-i satu nemulțumit din pricina schimbării sărbătorilor.
- Cum să nu fie, dacă ne strică legile! Astă-i treabă de preot?
- Da, dece zici că le strică?
- Cum nu le strică! Dacă-n agiunul Sf. Paraschiva te pune să serbezi pe Sf. Dumitru; în ziua de Sf. Dumitru zice că-s Sf. Voevozi, iar în ziua de Sf. Voevozi zice ca-i Întrarea în biserică. Astea-s vorbe de preot cu Seminar?

— Ei bine, moșule....

— Da nu-i bine defel, băete, lasă-mă'n pace!

— Nu, moșule; eu vreau să zic că și Părintele Vasile a avut poruncă să facă slujba așa.

— Ei poruncă! Cine avea să-i poruncească să ne mute sfinții de colo colo? Auzi, mă rog, el zice că ziua lui are să și-o prăznuiască în postul Crăciunului!

Poftim treabă!

— Crede-mă, moș Gheorghe, că părintele Vasile a avut ordin dela Sf. Mitropolie să schimbe sărbătorile, începând cu Sf. Paraschiva.

— Ei las'! c'asa zice și el! Da cine-l crede? Că doar nu era să se lepede de lege și Prea Sfântul Mitropolitul!

Firește că nu; se poate să vorbești așa?! Schimbarea asta s'a făcut, moșule, în toată țara; ba chiar la toate neamurile creștine ortodoxe ca noi. Toți Mitropolii și toți Episcopii s'au sfătuit întâi în Sf. Sinod, adică știi, în adunarea Prea Sfinților lor, și au dat apoi ordin la fel.

— Taci, mă băete! Îți tragi depe acu cenușă pe turtă, c'acuș ai să te faci și tu popă.

— Badeloc, moșule! iaca dacă vrei, poți să 'ntrebi și pe părintele Director.

— Apoi, dacă-i așa cum zici, m'ai scârbit rău, finul moșului. Vrasăzică, o venit vremea amu după război, să zvârlim la gunoii tot ce-am apucat dela părinți!

— Nu trebuie să te scârbești, moș Gheorghe. Dacă mai marii Bisericii noastre au găsit cu toții că trebuiesc mutate sărbătorile, apoi numai că așa trebuia să se facă.

— Ei, trebuia!

— Ori crezi că numai D-ta ai frică de D-zeu și Prea Sfințiile lor s'au lepădat de învățăturile Mântuitorului?

— Nu zic asta; dar, vezi măi Nicule, nu-mi intră'n cap, cum de-o fost bine până acum și acuma nu mai este bine ce-o fost!

— Apoi, moș Gheorghe, pentru că-i la mijloc o socoteală greșită și vechie; acuș se 'mplinesc 16 sute de ani.

— Așa-i de veche!

— Da; an cu an nu s'a băgat de seamă, că era greșala mică de tot; dar cu timpul, s'a tot adunat de s'a făcut azi de 13 zile și D-ta știi că picătura cu picătură se face lac.

S'o fi făcând, dar nu 'nțeleg ce socoteală și ce greșală tot spui.

— Dacă-i vrea să m'ascuț oleacă, eu te-oi lămuri, cum ne-o lămurit și pe noi profesorul.

— Ei, te-ascult. Spune.

— D-ta ai vie, moș Gheorghe și strângi câte-o leacă de vin.

— Am.

— Să zicem că 'ntr'un vas de 20 deca, pui un băet să toarne vin din alt vas mai mare și-i zici să iee cofa cea de-un deca. El începe să toarne și D-ta numeri. Când la a 18-a cofă, băetul strigă: „tată, s'a umplut balerca“. N'aj să te miri?

— Ba cum să nu! că eu știam că trebuie să intre 20 cofe.

— Ei, și cum de s'a umplut vasul mai înainte de a număra D-ta douăzeci?

— Se vede treaba că din cauza cofei, că luase băietul una mai mare și eu nu știam.

— Apoi așa zic și eu. — Să zicem acum altfel, moș Gheorghe.

— Cum?

— Mătușa Maranda țese multă pânză.

— Țese și vinde, să mai ias-un ban.

— Să zicem că te duci cu Mătușa Maranda la târg, cu'n val de pânză de o sută de metri să-i vindeți. La măsurat nu bagi de seamă că bățul negustorului e mai lung de cât un metru cu'n centimetru. Cum are să-ți iasă socoteala?

— Are să iasă ca fiecare metru de pânză, negustorul are să mă ciupească c'un centimetru.

— Și D-ta, tot numărând unu, doi, trei.... aștepti s'ajungi la o sută. Nu?

— La o sută firește că am o sută de metri.

— Dar, dacă la fiecare numărât îți ia câte un centimetru mai mult din pânză, atunci...

— Apoi da, că n'am s'ajung cu număratul pân'la sută, că se mântue pânza mai degrabă.

— Vezi? că centimetru cu centimetru se tot adună și să isprăvește pânza când nu te-aștepti.

— Văd, dar nu 'nțeleg cum se leagă pânză și balerca cu sărbătorile. Eu mă duc, Neculai, că mai am treabă.

— Mai stăi puțin, moș Gheorghe, să vezi că ce-ți spun eu să leagă cu schimbatul sărbătorilor.

— Ei, spune, dar mai pe scurt.

— Cât depe scurt oi putea, că și eu am lecții de învățat pe mâni. Nu te superi să te întreb: la câte te scoli dimineața?

— Astăvară mă sculam când se zăria de ziuă, că dă! era treabă multă; acu am mai isprăvit cu strânsul și mă scol și eu când începe soarele să răsară.

— Da de unde știi când răsare?

— Dacă-mi bate drept în geam!

— Acum soarele răsare pela 6.

— Da, pela 6, că am și eu un ceas de cele care zbârnăe de-ți sparge urechile.

— Un deșteptător. Da merge bine?

— Cam rămâne'n urmă.

— Dacă n'ar rămâne tare, tot îi bun, că deacum îi mai mult nour și ceață dimineața și nu mai vezi soarele când răsare.

— Apoi, cam nu. M'oiu lua și eu după zbârnăitoare.

— Da, ia să zicem, moș Gheorghe, că-ți-ar rămâne ceasornicu'n urmă c'un sfert de ceas într'o zi.

— Ei, să zicem.

— D-ta îl potrivești decusară să te trezească la șase și te culci. A doua zi dimineată, când a zbârnăi, se cheamă că te-ai sculat odată cu răsăritul soarelui?

— Dacăm zis că soarele răsare la șase și ciau

meu rămâne în urmă, atunci soarele răsărise c'un sfert de ceas înainte de a mă trezi eu.

— Așa-i; dar peste două zile?

— Peste două?... Ciasu mai rămâne încă cu un sfert și soarele nu-l așteaptă.

— Foarte bine, moșule. Dar peste patru zile?

— Peste patru?... Apoi patru sferturi fac un cias întreg; vreasăzică, până'n patru zile soarele are să fie răsărit cu'n cias înainte de a mă deștepta eu.

— Așa-i moșule. Ei și dacă te-i tot lua după ciasul d-tale și nu-i ține'n seamă că-i leneș...?

— Apoi, aș ajunge să mă scol la amiază, de-ar râde și satu de mine.

— Chiar așa ar fi, moș Gheorghe.

— Ei, da ce-i cu sărbătorile, băete? tu mă porți cu vorba...

— Venim acum, moș Gheorghe și la sărbători. Uite ce-i.

— Poți să-mi spui de ce prăznuim pe Sf. Apostoli Petru și Pavel vara, iar pe Sf. Neculai iarna?

— Apoi, nu știi din viețile Sfinților că Sf. Apostoli o fost uciși vara, iar Sf. Neculai o murit iarna?

— Vreasăzică toate sărbătorile le ținem la timpul când au fost prăznuite pentru întâia oară: cele de vară, vara, cele de toamnă, toamna și tot așa.

— Așa este.

— Dar dela cine ni se trage vara și iarna și celelalte anotimpuri?

— Apoi de la Soare, că el trece într'un an pe rând prin cele dousprezece zodii, de primăvară, de vară și tot așa până le isprăvește.

— Dar cum de știm anume, cu ziua și ciasul, când a intrat soarele în zodie, să zic, a racului și când, după ce-a trecut prin toate, dă să intre iar în zodia racului?

— Apoi, asta or fi știind cei cu știință multă de carte.

— E-adevărat moșule. Invățații dedemult au măsurat cu multă grijă timpul cât îi trebuie soarelui ca să treacă prin toate zodiile, dar, cu toată grija lor, tot n'au isbutit să-l măsoare tocmai pe tocmai, așa că ei ne-au lăsat o măsurătoare cu dousprezece minute mai mult la un an.

— Nu-i greșala mare: așa ca dousprezece boabe de fasole la un sac.

— E drept că nu-i mare la un an; dar la doi ani greșala se face de 24 minute, la 20 ani se face 4 ciasuri, la 4 sute de ani se face 3 zile, iar la 16 sute de ani decând ne luăm după măsurătoarea de-atunci, s'au făcut 13 zile.

— Aha! aestate-s cele 13 zile.

— Aestate-s moșule. Și d-tale, cum îți pare că se leagă aceste 13 zile cu intratul Soarelui într'o zodie?

— Apoi eu aș înțelege, dacă nu greșesc, că soarele o venit iar în zodia în care o mai fost, mai de grabă cu 13 zile decât îl așteptăm noi.

— Foarte adevărat.

— Vreasăzică tot așa cum se umplea balerca mai înainte de a număra eu 20, cum era cu pânza babei și cum aș fi pățit eu tot așteptând răsăritul soarelui după bătaia ciasului meu cel leneș.

— Vezi ce bine spui, moș Gheorghe!

— Oi fi spunând, că m'ai pilduit bine și am început să mă lămuresc.

— Mă bucur. Ei, și cu sărbătorile, cum crezi, nu se'ntâmplă tot la fel?

— Ba și cu dânsule, înțeleg eu că-i tot așa: adică și cu prăznuitul lor întârziem azi tot cu 13 zile.

— Da, așa-i.

— Acu'nțeleg eu de ce s'o dat toate sărbătorile cu 13 zile mai nainte, că rămăsesem în urmă.

— Nu-i așa că-i drept și bine?

— Ba-i drept.

— Da ia spune-mi, te rog moș Gheorghe, ce crezi c'ar fi fost cu vremea, dacă nici acum, nici mai târziu nu se mutau sărbătorile?

— Cum să-ți spun? Imi vine să zic c'am fi pățit ca preotul cu grăunțele din buzunarul antereului...

— Pe care i le-a înmulțit preoteasa, gândind că-i place părintelui săle cronțae...

— Da, și l'o făcut pe bietul părinte să se creadă tot în post, când în satele vecine trăgeau clopotele de Sf. Inviere.

— Imi pare tare bine, moșule, că te-ai lămurit.

— M'am lămurit, băete, să trăești. Da de ce s'o început mutatul sărbătorilor cu Sf. Paraschiva?

— Apoi, nu tot trebuia să se'ncepă odată?

— Așa-i; da cu sfinții din cele 13 zile, ce s'o făcut?

— Aceia nu-s sfinți mari, dar tot îi prăznuiește biserica noastră și anul acesta odată cu alții mai însemnați. S'au îngrijit și de asta mai marii bisericei noastre.

— Acu să te mai întreb ceva și mă duc: ce-am făcut noi acum cu sărbătorile, nu se chiamă că ne-am dat cu nemții, adică cu catolnicii?

— Nu, moș Gheorghe, nu se chiamă că ne'am dat cu ei, ci ne-am dat cu adevărul și cu dreptul; totu-i că ei și-au mutat sărbătorile mai de mult cu 4 sute de ani și noi nu le-am mutat până azi.

— Așa? Adică vrei să zici că noi ne-am agiuns amu cu dânsii, după ce am zăbovit 4 sute de ani.

— Apoi așa-i cu privire la mișcarea soarelui, care'i același pentru toate neamurile. Dar ei rămân cu sărbătorile lor și noi cu ale noastre. Ei au sfinți pe care noi nu-i avem și noi avem pe cari nu-i au ei.

— Ei rămâi cu bine, că de-acu mă duc.

— Chiar te duci? Ei, da cu părintele Vasile ce-ai de gând să faci?

— Ce să fac? Am să mă duc drept la dânsul cum oi ajunge acasă și am să-i spun că ma'm dat de partea Sf.-sale, că are dreptate.

— Apoi, are să sară satul și asupra D-tale.

— E hei! las că-i liniștesc eu pe oameni, odată ce m'am lămurit eu.

- Sa-ți ajute D-zeu, moșule!
- Rămâi cu bine, băete. Ce să le spun celor de acasă?
- Să le spui, moș Gheorghe, că-s sănătos și că, din pricina schimbării sărbătorilor, vin mai de grabă acasă de Crăciun, cu două săptămâni.
- Și-ți pare tare rău!
- Badeloc!
- Rămâi sănătos.
- Mergi sănătos, moșule.
- Da, ia stai! Da cu Paștele cum are să fie?
- Ei, cu sf. Paști e altceva. Paștele și așa se mutau dela an la an. Ele se socotesc deosebit după Pascale, pentru fiecare an deoparte și-acolo n'o fost și nici nu-i loc de greșală.
- Da? atunci-i bine. Rămâi sănătos.
- Mergi sănătos, moș Gheorghe.

Aforisme.

De A. Moacă:

Omi mare ar fi, cel ce ar inventa leacul apt de a stărpi rădăcina urei.

Istoria ne învață, că câte odată calea strâmbă a fost cea dreaptă.

Plăcerile vieții subție sucul corpului, ca să-l slăbească.

Idealismul și realismul se gonesc astfel, ca după ce obosește unul îi ia locul celalalt.

Orice război cu pace are să se încheie

Școală de farisei nu este nicăieri și totuși sunt atâția în lume.

Ș T I R I

Personale. P. S. Sa Episcopul nostru diecezan Iosif, reîntorcându-se la reședința sa dela București, a călătorit din nou Luni seara, spre a lua parte la lucrările Senatului.

Investirea primului Patriarh al României se va face la 21 Maiu a. c. Cu câteva zile mai înainte se va deschide sesiunea ordinară de primăvară a Sf. Sinod. În ședința primă a Sinodului se va alcătui programul ceremoniei investiturii Patriarhului.

Patriarhul ecumenic Constantin din Constantinopol, de prezent expulzat la Salonic, prin o „gramată” adresată Sf. Sinod al bisericii noastre, își exprimă satisfacțiunea, că biserica română a fost înălțată la rangul de Patriarhie.

Episcopie la Timișoara. Primit informațiunea, că dl Lapedatu, Ministrul cultelor și artelor va depune zilele acestea proiectul de lege pentru înființarea episcopiei ortodoxe române dela Timișoara.

Preot ortodox român în Viena a fost ales părintele Ioan Mitariu, profesor la liceul „Coriolan Brediceanu” din Lugoj. Alegerea, după ce va fi aprobată de Guvernul austriac, se va supune spre întărire Mitropolitului Bucovinei.

Proiectul de reformă a calendarului pentru Cehoslovacia se va desbata în curând în parlamentul cehoslovac. Acel proiect cuprinde următoarele schimbări: ziua a doua de Paști, Rusalii și Crăciun se suprimă; în locul Sf. Ioan Botezătorul se introduce Ioan Huss, martirul național, ars pe rug; ca sărbători obligatorii rămân: Anul nou, Boboteaza și Joia verde.

Largirea noțiunii orfanilor de războiu. Autoritățile în drept au anunțat ca principiu, că sunt orfani de războiu și copiii orfani de mamă, a căror tată e invalid sau în imposibilitate de a-și crește copiii, fiind lipsiți de mijloace.

Corporațiunile noastre bisericești din comuna Uliuc au decis, ca pe seama bisericii de acolo să se cumpere un clopot în preț de circa 62.000 Lei. Aprobându-se decizia, a rămas, ca clopotul să se comande la o turnătorie solidă, care să execute comanda cât de îngrabă, ca credincioșii să ajungă cât de curând la un clopot, care să le vestească clipele de bucurie și de întristare.

Contra religiei. Guvernul din Moscova a delegat în Siberia o misiune specială „însărcinată să dovedească Siberienilor neexistența lui Dumnezeu”. Institutorii școlilor din Siberia sunt obligați să propovăduască copiilor „absurditatea religiei”. Numeroase biserici au fost din nou secestrate de către organizațiile comuniste și transformate în cluburi, dancinș, și localuri de desfrâu. Copiii preoților nu sunt admiși în școli. Studenții aparținând familiilor eclesiaste au fost expulzați din universități. Un grup de studenți a fost arestat la Moscova, pentru că membrii săi se întruneau regulat să citească biblia. — Tot guvernul sovietic mai scoate și un ziar „Fără Dumnezeu” plin de caricaturi anti-religioase și de articole injurioase la adresa religiei. . . . Curat balamuc.

Nr. 28988 din 4 Februarie 1925.

PUBLICAȚIE.

Se aduce la cunoștința publică, că pentru regularea diferitelor chestiuni decurgând din Tratatul de Pace, convențiunile și acordurile încheiate între Guvernul Român și Guvernul Ungar au intrat în vigoare la 3 Decembrie 1924.

Textul acestor acorduri și convențiuni este publicat în *Monitorul Oficial* Nr. 279 din 19 Decembrie 1924.

Pentru lămurirea celor interesați se dau deocamdată următoarele amănunte în ceea ce privește aplicarea

Convenției, Nr. 7, partea privitoare la restituirea depozitelor aflate în Ungaria.

Se atrage în deosebi atențiunea celor interesați, că numai conformându-se instrucțiunilor aci cuprinse, vor putea intra în posesiunea averii lor reținută acum în Ungaria și că deci este în interesul lor a lua cunoștință și a se conforma întocmai.

Supușii români de origine sau deveniți — în urma Tratatelor de Pace dela St.-Germain și Trianon, — persoanele juridice, persoanele morale publice, societățile comerciale sau alte organizații analoage, cari nu au domiciliul obicinuit pe teritoriul Ungariei, syndicatele hidraulice, autoritățile de Stat, municipiile, orașele și comunele, al căror teritoriu a fost transferat României, au dreptul să ceară restituirea din Ungaria și aducerea lor în România a depozitelor ce le aparțin, consistând în depozite închise, deschise, safe-dépôt, dacă aceste depozite conțin hârtii de valoare, titluri, livrete de participație, părți beneficiare, polițe de asigurare, orice alte documente, monete, metale prețioase transformate în monedă sau nu, lucruri sau nu, perle, pietre prețioase, obiecte de artă, indiferent dacă aceste depozite sunt actualmente păstrate la autoritățile ungare de orice fel, cassierii de Stat, notarii publici, instituții de credit sau bancheri.

În această categorie intră și depozitele de moșteniri, donațiuni, burse, fundații, dacă valorile respective revin Statului Român sau supușilor săi în virtutea art. 249 din Tratatul dela Trianon, precum și garanțiile militare, dote ofițerești, cauțiunile depuse de funcționar, și notarii publici.

De asemenea în această categorie a depozitelor restituibile intră și valorile evacuate dela diferite cassieri publice de către autoritățile ungare în vederea războiului mondial.

Prin urmare, toți, persoane private sau autorități, cari având asemenea depozite, proprietate a lor la 26 Iulie 1921 pe teritoriul Ungariei, trebuiesc să înainteze, în termen de 10 zile dela această publicație, o cerere scutită de timbru către Administrația Financiară locală (după domiciliul lor actual), prin care să arate:

1. Numele, pronumele și domiciliul proprietarului sau deponentului;
2. Depozitul specificat prin numărul și data recepției sau a actului de depozit, instituția sau persoana unde s'a făcut depozitul; specificarea valorilor depozitate. În caz când depozitul conține efecte de Stat, se va anexa un borderou cu numărul de ordin al acestor efecte;
3. Dovada cetățeniei române pe baza unui certificat liberat de autoritatea competentă;
4. Imprejurările speciale sau nu, în cari s'a făcut acest depozit sau orice altă informațiune, care ar putea servi pentru găsirea și identificarea mai grabnică a depozitului.

Administrația Financiară va primi asemenea cereri și, după verificarea conținutului și constatarea, că cu-

prind toate elementele necesare, va liberă un număr de înregistrare al cererii, pe baza căruia petiționarul va putea urmări cursul ce s'a dat cererii sale.

Administrația Financiară va întocmi un borderou în dublu exemplar de toate cererile primite și de actele anexate.

Un exemplar din borderou se va reține la Administrație, iar celălalt exemplar împreună cu cererile originale și actele anexate se va înainta în termen de 5 zile libere Ministerului de Finanțe, Direcția Despăgubirilor de Război.

Se menționează, că pentru valorile evacuate în timpul războiului mondial de către autoritățile ungare, se va forma borderou separat pentru fiecare autoritate.

Dacă în depozitele, a căror restituire se cere, acum se găsesc și livrete de economie și scrisuri funciare, cari deja au fost declarate în urma recensământului făcut pe baza circularilor Nr. 130.265 și 130.266 din 19 Iunie 1924, proprietarii lor vor face mențiune dacă asemenea valori au fost deja declarate.

Prin obiecte de artă se înțeleg numai (acele) obiectele depozitate la bănci și bancheri.

Se atrage insistent atențiunea, că lămuririle de față privesc numai depozitele în natură păstrate în Ungaria și anume numai cele dinainte de data de 26 Iulie 1921, iar nu creanțe sau datorii pentru cari instrucțiuni ulterioare se vor da.

Ministerul Finanțelor.
Direcția Despăgubirilor, de
Război și Tratatelor de Pace.

Imbrăcați-Vă
numai la croitoria

Bugariu & Schill
Caransebeș, Strada Logojuului

◆

Atelier modern
pentru confecționarea
hainelor bărbătești. Confec-
ționează reverenzi pentru domnii
preoți și tot felul de haine civile
după cel mai nou fason.

Serviciu prompt și real.
Comandele din afară se execută în
timpul cel mai scurt.

„SEBEȘANA“ Cassă de păstrare pe acțiuni în Caransebeș.

CONVOACARE.

P. T. Domnil acționari ai Căsei de păstrare pe acțiuni „Sebeșana“ din Caransebeș se convoacă la a

XXIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține Luni în 30 (treizeci) Martie 1925 st. n. la 11 ore a. m. în localitatea institutului (Piața Unirei) cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului 1924 și aprobarea bilanțului.
 2. Propunerea direcțiunii și decideră asupra distribuirei profitului curat.
 3. Darea absoluturului pe anul de gestiune expirat.
 4. Esmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal luat în această adunare.
 5. Eventuale propuneri.
 6. Modificarea unor paragrafi din statute.
 7. Sortarea alor doi și alegerea alor patru membri din direcțiune.
- Caransebeș, la 19 Martie 1925.

Direcțiunea.

NB. Vot decisiv în adunarea generală au numai acei acționari, cari au depus la cassa institutului în orele oficioase până Vineri în 27 Martie 1925, acțiile lor transcrise cu trei luni înainte de adunare în registrul institutului pe numele lor. Acțiile se pot depune spre acest scop și la oricare institut, care e membru la „Solidaritatea“, precum și la filialele lor; în acest caz însă avizul despre depozitare al institutului respectiv trebuie să sosească la noi tot până Vineri în 27 Martie 1925. Femeile se pot reprezenta numai prin astfel de plenipotențiați, cari încă sunt acționari introduși în registrul institutului cu trei luni înainte de adunarea generală. Minorenii și persoanele juridice se reprezintă prin reprezentanții lor legali.

ACTIVA				CONTUL BILANȚ				PASIVA			
Cassa în numărar	264501	05		Capital societar	800.000						
Disponibil la bănci	162850	57	427.351	Acționari emis, VIII-a	386.379	21	1.186.379	21			
Cambii de bancă	1.202654			Fond de rezervă general	175368	80					
Cambii cu acoperire ipotecară	907.546		2.110200	Fond de rezervă special	5000						
Imprumuturi ipotecare	2950			Fond de rezervă pentru diferență de curs la efecte	3000						
Imprumuturi pe amanete	101904		104854	Fond de rezervă de dare	3000						
Efecte			57538	Fondul caselor institutului	4000				190368	80	
Monete			121.599	Fond de pensiuine					116214	99	
Mărfuri			583.777	Depozite spre fructificare : cu libele	3.660256	52					
Debitori în conturent			3280837	" " " " in conturent	317000				3.977256	52	
Casele inst. (Nr. 452/3 Piața Unirei)			352652	Bănci și reescont					973404		
Diverse conturi debitoare			69.506	Diverse conturi-creditoare					554549	75	
Depunerea fondului de pensiuine			116214	Interese tranzitoare					78607	70	
Inventarul prăvăliei			80680	Conturi de ordine					2.991.500		
Mobiliiar			1	Profit transpus	10000						
Conturi de ordine			2.991500	Profit net pro anul 1924	218431	38			228.431	38	
			10296712						10.296.712	35	

DEBIT				CONTUL PROFIT ȘI PERDERE				CREDIT			
Interese : de depozite spre fructificare	494960	60		Profit transpus						10.000	
de rescont	65844	93		Interese :							
acționarilor emis, VIII	1467	50	562272	dela cambii de bancă	41837	97					
Impozit și taxe comunale	140611	77		dela cambii cu acoperire ipot.	39877	56					
d. inter. de depozite, s. fructif.	45523	30	186135	dela conturent	538700	30					
Salare și mărci de prezență			358192	dela imprumuturi ipotecare	424	60					
Spese de cancelarie			79268	dela imprumuturi pe amanete	4974	70			625815	13	
Descrieri din inventar	8.964	40		Venite dela efecte					1104	51	
Descrieri din pretenziuni	304.558	27	313522	Venite dela casele institutului					39913	40	
Profit transpus	10.000			Venite dela mărfuri					87456	35	
Profit net pro anul 1924	218.431	38	228431	Venite dela monete (dif. de curs)					123090		
				Provizțiuni și diferite venite					840443	76	
			1.727.823								
									1.727.823	15	

Dr. Nicolae Ionescu m. p.
director general

Caransebeș, la 31 Decemre 1924.

Constantin Călfium iun. m. p.
director.

Dr. Trifon Lația m. p. Iuliu Vuia m. p. preș. Filip Pop m. p. G. Sperlea m. p. I. Abramescu m. p.
Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent al bilanțului și cel al venitelor și speselor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat cu acelea în consonanță și exacte.

Samson Crisciu m. p.

Iosif Mircea m. p.

Gheorghe Jumanca m. p.

Francoisc Eisner m. p.

Gheorghe Franțescu m. p.